

IVAN MATETIĆ RONJGOV

Zbornik, svezak 2

Kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Matetić Ronjgov“
Ronjgi, Rijeka, 1993.

Kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Matetić Ronjgov“ objelodanilo je drugi svezak istoimenog zbornika, opsežnu knjigu od 400 stranica. Točno prije deset godina objavljen je prvi svezak, u potpunosti posvećen životu i djelovanju Ivana Matetića Ronjgova, značajnog skladatelja, teoretičara i melografa koji je svojim djelima ukazao na put integracije istarsko-primorskoga pučkog glazbenog izraza u umjetničku glazbu. Također je bila obilježena 40. godišnjica sjedinjenja Istre, Rijeke, Zadra i otoka s Hrvatskom. Poznato je, da je istarsko-primorska pučka glazba odigrala značajnu ulogu u određivanju nacionalnog identiteta tog područja.

Drugi svezak (uredio Ljubomir Petrović, glavni urednik dr. Vinko Tadejević) većim dijelom izvješćuje o radu Društva (u razdoblju od 1986. do danas, ali su obuhvaćena i neka zbivanja prije spomenute godine). Rad Društva čine manifestacijske i nakladničke djelatnosti. Redovne su manifestacije koje Društvo upriličuje: *Proljeće u Ronjgima* (susreti učenika), *Smotra pjevačkih zborova*, *Mantinjade* (susreti svirača narodnih glazbala), *Matetićevi dani*, literarno-glazbena sijela *Pul Matetićevega ognjišća*. Posebni su oblici rada *Čakavska katedra* čija je zadaća proučavanje čakavštine te *Pogovori* – znanstveni skupovi o istaknutim kulturnim djelatnicima ovoga kraja. U posebnom dijelu Zbornika objelodanjena su izlaganja svih sudionika na dosada održanim *Pogovorima*. Popis osobnosti o kojima se govorilo pokazuje da među njima prevladavaju skladatelji. To su: Matko Brajša-Rašan, Ivo Jardas (etnograf), Boris Papanopulo, braća Bastian (preporoditelji), braća Polić (Milutin, skladatelj; Janko i Nikola, književnici), Vjekoslav Gržinić i Natko Devčić.

Valja istaknuti da se velik dio djelatnosti Društva zbiva u prostorima (unutarnjim i vanjskim) *Spomendoma Ronjgi* što je, u stvari, Matetićeva rodna kuća preuređena u Muzej I. M. Ronjgova s ugostiteljskim objektom. Tu nalaze mjesto i likovne priredbe (Galerija „Pod brajdan“). U suradnji sa Zavodom za školstvo tu je osnovan i Stručno-metodički centar. Služi usavršavanju učitelja i profesora glazbe, a učenici se uz pomoć prikladnih audiovizuelnih sredstava i glazbala mogu upoznati s djelovanjem I. M. Ronjgova i s istarsko-primorskim pučkim melosom.

Nakladnička djelatnost Društva također je vrlo bogata. Redovno se tiskaju zbirke nagrađenih skladbi na Matetićevim danima, zbirke skladbi pojedinih autora (Matetić, Brajša-Rašan, Papanopulo, Prašelj), zbirke narodnih napjeva i književni radovi. Osobito je značajan izdavački poduhvat izdavanje zbirke Matetićevih zapisa narodne glazbe (tvrdi uvez, 656 str., ur. D. Prašelj, Rijeka, 1990). Ta je zbirka – kako se iz Zbornika može saznati – pobudila zanimanje i u inozemstvu.

Pored prikaza rada Društva Zbornik sadrži i nekoliko stručnih članaka: *Riječki skladatelji* Mire Klobasa, te u dijelu *Obljetnice* članke povjesničara (Lujko Margetić, Petar Strčić, Darinko Munić) o pogibiji Zrinskog i Frankapana (autor tako navodi ime!) i dva općenito manje znana događaja značajna za ovaj kraj. Pri-

kazana je djelatnost dvojice dobitnika nagrade grada Rijeka za 1990.: znanstvenika agronoma dr. Vinka Tadejevića (za životno djelo) i Dušana Prašelja (za zbirku *Zaspal Pave*). Prašelj je nositelj svih glazbenih djelatnosti društva. Za dinamiku djelatnosti zaslužni su, dakako, i mnogi drugi članovi. Aktualni predsjednik Društva je Ivan Jardas.

Premda u kratkom prikazu nije bilo moguće sve iznijeti, čitatelj će svakako dobiti dostatan uvid u plodnu djelatnost ovog Društva. Ona nije značajna samo za istarsko-primorski kraj, već obogaćuje cjelokupnu hrvatsku kulturu.

Nikša NJIRIĆ

Ivan Golčić

PRIRUČNICI ZA I., II., III. I IV. RAZRED
solfeggia za glazbene škole
HKD sv. Ćirila i Metoda
(Društvo sv. Jeronima), Zagreb, 1993.

Ivan Golčić pripremio je novo izdanje svojih priručnika za solfeggio, tiskanih 1992. Novo izdanje je donekle izmijenjeno (numeracija i sistematizacija, oznake tempa uz primjere, teorijska objašnjenja i sl.), ali najveću izmjenu čini uvođenje brojnih primjera iz glazbene literature. Ti se primjeri mogu podijeliti na narodne, svjetovne i duhovne napjeve, popijevke za djecu te ulomke iz vokalnih i instrumentalnih djela raznih skladatelja. Tim je dodatkom priručnik znatno dobio na vrijednosti, a dobila je i obuka solfeggia koja će spomenutim sadržajem učenicima postati zanimljivija i pripremiti ih za slušanje i razumijevanje glazbenih djela.

Gradivo solfeggia obrađeno je prema nastavnom programu (dur i mol tonaliteti do 4 predznaka uz propisane sadržaje iz metrike i ritmike). Tonski odnošaji u svakom tonalitetu uvježbavaju se u rastavljenim trozvucima glavnih stupnjeva, vokalizama, litanjskim vježbama, vježbama zamišljanja odnosa među tonovima i posebno skladanim melodijsko-ritamskim vježbama. No, spomenute vježbe nisu čiste “konstrukcije” već imaju, a posebice neke, i svoju glazbenu vrijednost. Primjeri iz glazbene literature također su raspoređeni prema tonalitetima.

Posebice se također uvježbavaju ritamske kombinacije koje kasnije dolaze u melodijskim primjerima. Moglo bi se pripomenuti da autor ritamske vježbe u dvjema dionicama naziva *poliritamskim*, što nije opravdano, jer spomenuti pojam u glazbenoj teoriji ima drugo značenje. Doduše, istini za volju, treba upozoriti da takovo nazivanje i ne bi trebalo biti pogrešno, jer je pojam *poli-ritmika* adekvatan pojmu *poli-fonija* čime se izražava ritamska i melodijska samostalnost dionica. Ali, kad se već pojam poliritmika rabi samo za istodobnost različitih ritamskih obrazaca (kao što su primjerice osminska triola i četiri šesnastinke), vježbe bi trebalo nazivati *dvolinijskim ritamskim vježbama*, odn. primjerima.

Priručnici za solfeggio nisu i udžbenik glazbene teorije. Teorijska objašnjenja su lapidarna; detaljnija tumačenja trebao bi dati nastavnik.